PÄÄESIKUNTA

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö

Kenraalimajuri Rami Saari 5.11.2024

EDUSKUNNAN PUOLUSTUSVALIOKUNNALLE

Lausuntovastine: HE 96/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain muuttamisesta

Puolustusvoimat on valmistellut esitystä omalta osaltaan Puolustusministeriön ohjauksessa. Lakimuutoksella vastataan sotilaallisen liittoutumisen lisäämään upseeritarpeeseen, NATO-osaamiseen sekä yleisesikuntaupseerikoulutuksen hakeutumisvajeeseen. Kadettikurssien vahvuutta on jo lisätty 15 hengellä, mikä tuottaa noin 150 upseerin lisäyksen kymmenessä vuodessa. Siitä noin puolet on ye-koulutettuja lisääntyviin kansainvälisten esikuntatehtäviin. Lisäksi tutkintoon johtavan kurssin tarvetta ei enää ole sotatieteen kandidaatti - maisteri - tohtori polun myötä.

Puolustusvoimilla on ollut rekrytointihaasteita yleisesikuntaupseerikurssille, koska pääsykoe-menettely on tunnistettu raskaaksi yksilölle työn ohella tehtäväksi. Tällä hetkellä käynnissä olevalle kurssille pyrki 82 henkilöä ja valituksi tuli tarveperusteisesti 80. Tänä syksynä järjestettyyn uudistettuun valintaprosessiin ilmoittautui 90 henkilöä ja kurssille valikoitui 50. Kurssi toteutetaan jatkossa joka vuosi aiemman, joka toinen vuosi sijaan, millä vastataan edellä mainittuun lisätarpeeseen. Näin voidaan myös aiempaa joustavammin kohdentaa ye-upseereita NATO-tehtäviin ja lisäksi tarve kasvattaa määrää 30-40 hengellä seuraavien neljän vuoden kuluessa onnistuu. Jos toteutusta myöhennetään, uudistus ei toteudu silloin kun sitä eniten tarvitaan.

Tämä sotilaalliseen liittoutumiseen linkittyvä lakivalmistelu on tehty rinnakkaisena prosessina eri asiantuntijatahojen kanssa, ja myös työntekijäjärjestöt ovat olleet mukana valmistelussa. Tämä on toteutettu Puolustusvoimien yhteistoimintaelimen kokouksissa 7.3. ja 5.9. sekä 5.12.2023. Kokousten yhteydessä on ollut mahdollisuus jättää vastine ja myös tarvittaessa saada lisäaikaa sen tekemiseksi. Järjestöt ovat yhtyneet valmisteluun prosessin eri vaiheissa.

Työnantaja edellyttää työajalla tapahtuvan opiskelun vuoksi palvelussitoumuksia, joiden kesto on sidoksissa opiskeluajan pituuteen. Sitoumuksen maksimiaika on kirjattu lakiin, jonka toteutus tarkennetaan asetuksella. Uudistetun yleisesikuntaupseerikurssin palvelussitoumuksen pituudeksi Puolustusvoimat esittää edellä mainitun logiikan perusteella yhtä vuotta.

Haluamme käyttää kaikki keinot henkilöstön motivaation ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Yleisesikuntaupseerikoulutuksen yhteydessä halutaan käyttää myös Upseeriliiton palvelussuhde-osaamista, kun seuraavaksi keskitytään onnistuneen rekrytoinnin jälkeen tuotteen, eli uudistetun kurssin laadukkaaseen toteuttamiseen sekä kurssin jälkeisten palveluspaikkavalintojen ja palvelussuhteen ehtojen kehittämiseen.

Lopuksi todettakoon, että uudistetun kurssin yhtenä etuna on myös työn ja muun elämän yhteensovittaminen. Esimerkiksi kurssiajankohdan voi valita itse ja kurssin voi suorittaa joustavammin myös ulkomailla, koska opintojen yksityiskohtainen hyväksilukeminen ei ole yhtä kriittinen tekijä kuin tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Kurssille pyrkimiskertojakaan ei rajoiteta, kunhan valmistumisen jälkeistä palvelusta on jäljellä kymmenen vuotta.